

Keski-Uudenmaan

YMPÄRISTÖKESKUS

Vuosiraportti 2021

24.2.2022

Kiitos ympäristökeskuksen henkilöstölle hyvästä tsempeistä toisena koronavuonna 2021

Toinen koronavuosi 2021 päättyi myös ympäristökeskuksessa laajaan etätyösuositukseen. Ainoastaan eläinlääkärin vastaanotot toimivat lähes normaalisti, tosin turvatoimia toteuttaen. Kesän jälkeen tilanne näytti jo lupaavalta, ja ehdimme aloittaa varovaisen paluun kotikonttoreilta hybridityöhön, mutta koronaepidemian viides aalto palautti kaikki kynnelle kykenevät takaisin etätöihin. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen työntekijät ovat kuitenkin osoittaneet, ettei työ katso tekopaikkaa – kotikonttoreilta käsin olemme pystyneet yhtä laadukkaaseen ja tehokkaaseen työhön kuin toimistoltakin käsin. Moni kertoo työtehon kotona olevan jopa toimistoa parempi.

Uusi ympäristölautakunta ehti kokoontua kaksi kertaa lähikokoukseen Rykmentinpuistoon, kunnes palasimme takaisin Teamsin ääreen. Lautakunta on kuitenkin työllään osoittanut, että tärkeitä ympäristön tilaan vaikuttavia päätöksiä voi tehdä myös poikkeusoloissa.

Haluan kiittää koko ympäristökeskuksen henkilökuntaa hienosta jaksamisesta ja vaihteleviin olosuhteisiin sopeutumisesta myös vuonna 2021. Esitän myös lämpimät kiitokseni Keski-Uudenmaan syyskuussa lopettaneelle vanhalle ja lokakuussa aloittaneelle uudelle ympäristölautakunnalle, ympäristökeskuksen sopijakunnille ja kaikille yhteistyökumppaneillemme sitkeyttä vaativan vuoden 2021 hyvästä yhteistyöstä.

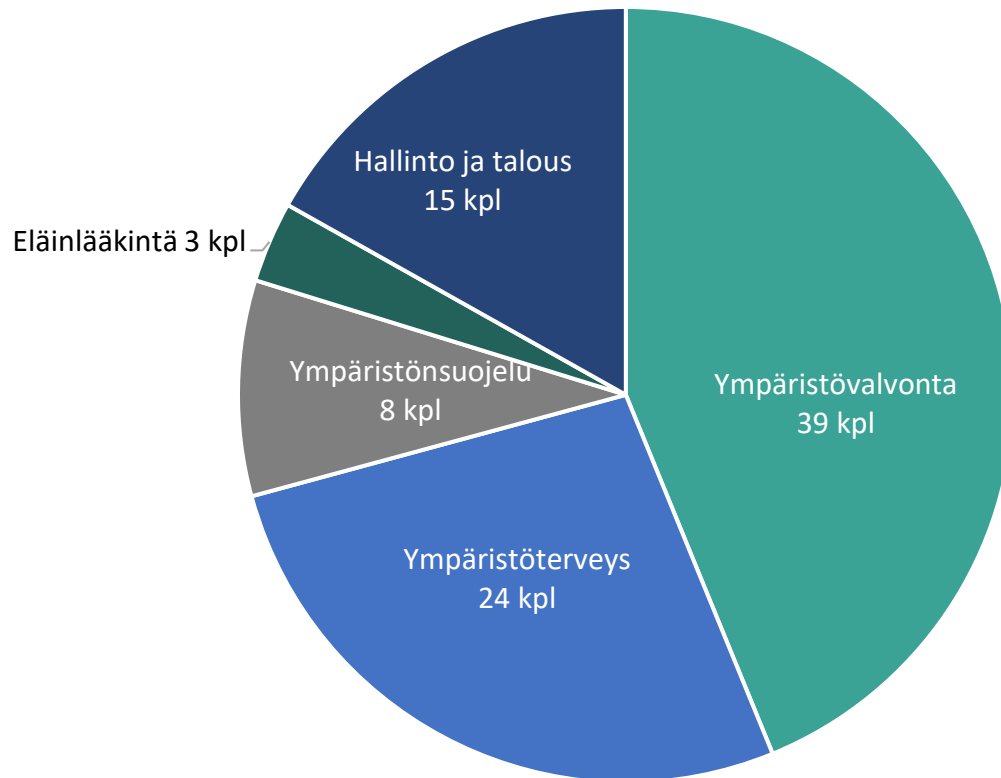
Tuusulassa 15.2.2022

Leena Sjöblom
ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen organisaatio

Ympäristölautakunnan päätösaasiat vuonna 2021

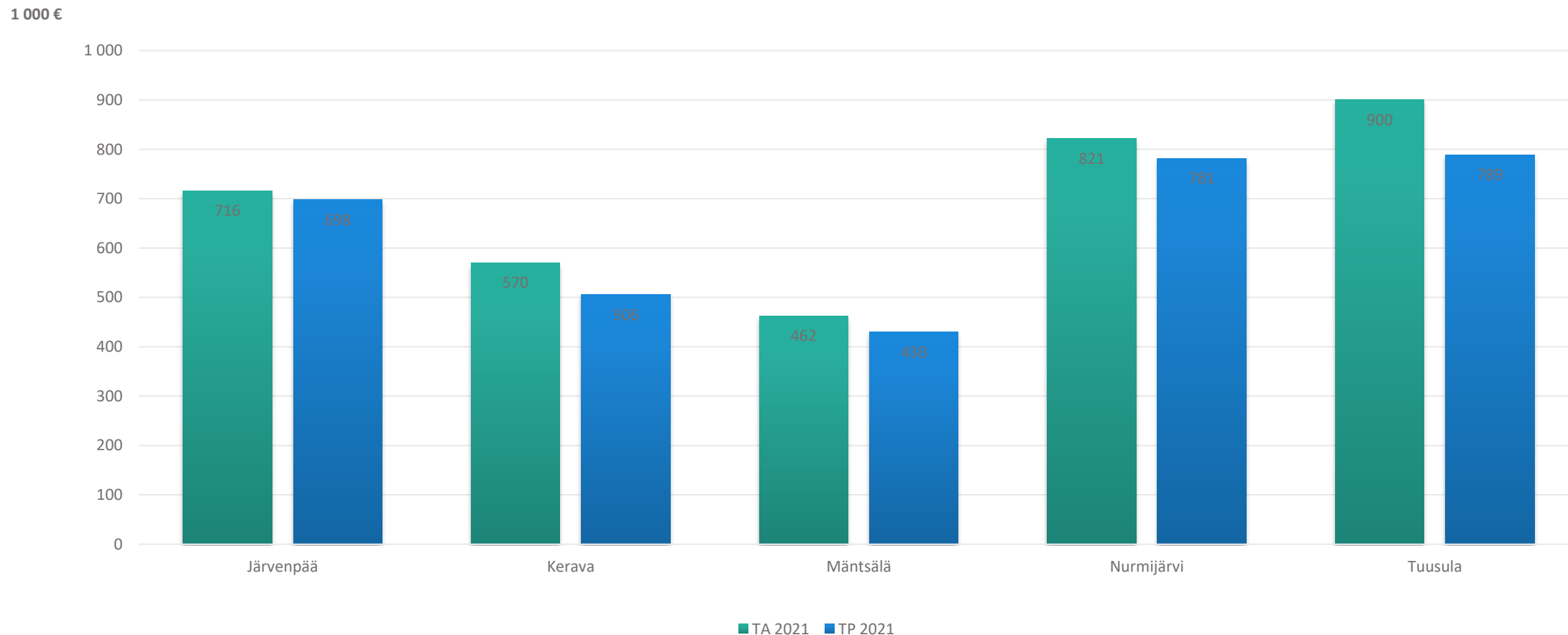
Suurin osa lautakunnan tekemistä päätöksistä koskee ympäristövalvonnan ja terveystarkkailun asioita. Esimerkiksi lausunnot valmistellaan usein kahden tai useamman palveluyksikön välisenä yhteistyönä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen talouden toteutuminen vuonna 2021

- Ympäristökeskuksen palveluyksiköt keräsivät maksutuottoja, kuten lupaja tarkastusmaksuja hiukan budjetoitua enemmän.
- Menot olivat hiukan suunniteltua pienemmät.
- Jokainen sopijakunta saa tasoitusta maksetuista yhteistoimintakorvauksista.

	TA 2021			Toteuma tammi-joulukuu 2021			
	Menot	Tulot	Maksu- osuudet	Menot	Tulot	Maksu- osuudet	Tasoitus
Järvenpää	-838 248	122 048	716 200	-834 147	136 175	716 200	-18 228
Kerava	-675 104	104 950	570 154	-653 970	148 383	570 153	-64 566
Mäntsälä	-604 567	142 424	462 143	-561 406	131 466	462 142	-32 202
Nurmijärvi	-969 286	147 925	821 360	-940 219	158 681	821 649	-40 112
Tuusula	-1 119 599	219 653	899 946	-1 091 905	303 171	899 946	-111 212
Yhteensä	-4 206 802	737 000	3 469 802	-4 081 647	877 877	3 470 090	-266 320

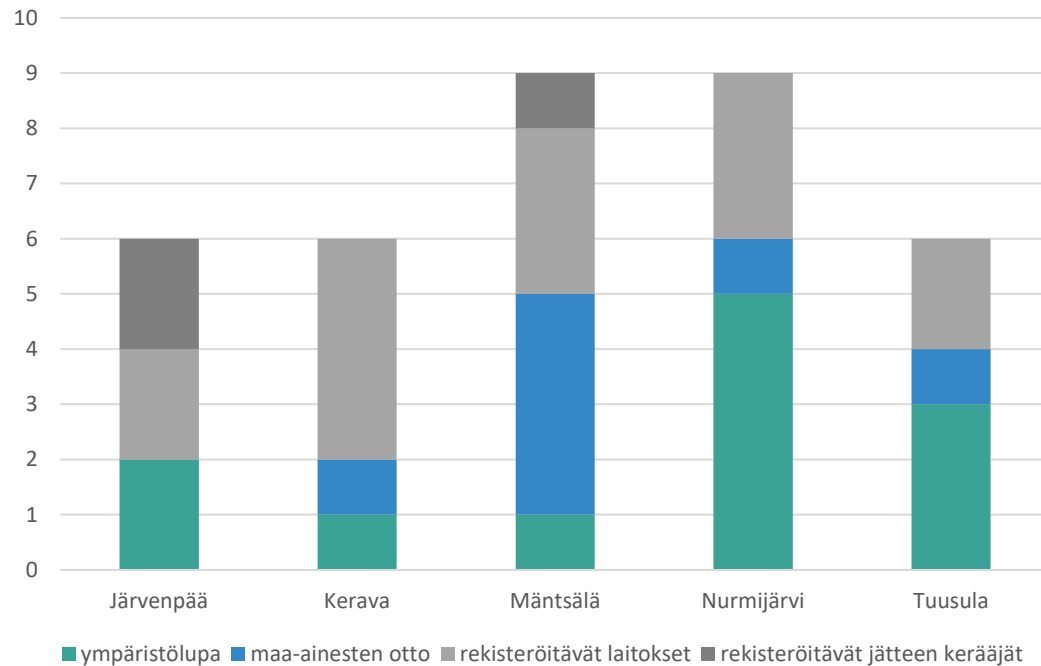
Sopijakuntien yhteistoimintakorvaukset vuoden 2021 talousarviossa ja tilinpäätöksessä (1 000 eur)

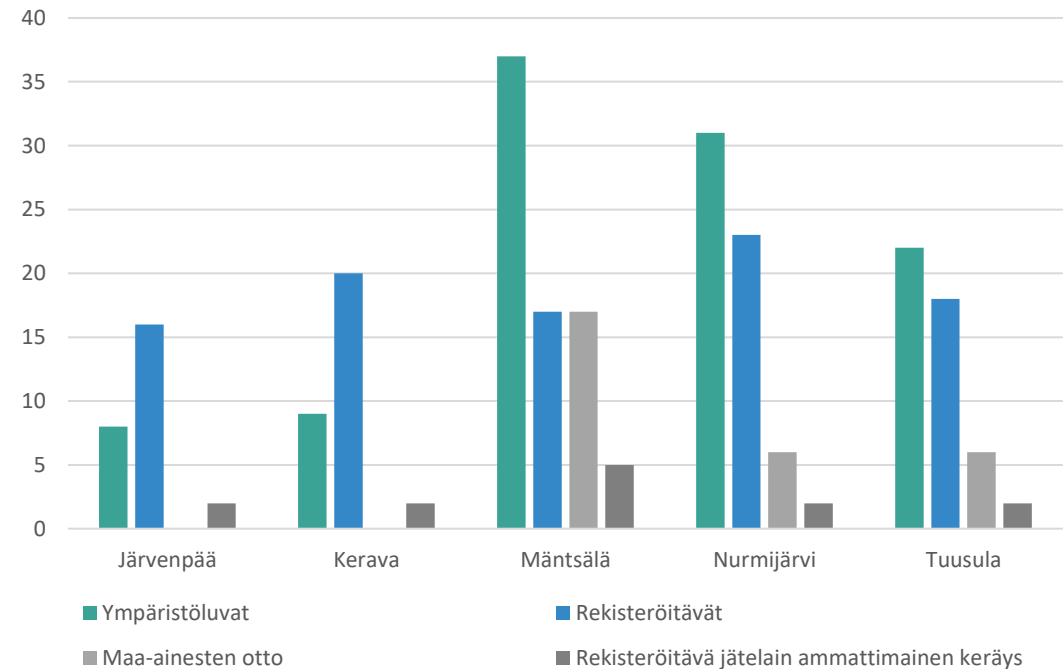
Lupapäätökset ja rekisteröinnit

Vuonna 2021 tehtiin 12 ympäristölupapäätöstä, 7 maa-ainesten ottoa koskevaa luparatkaisua sekä rekisteröitiin 14 ympäristönsuojelulain mukaista laitosta ja 3 jätteen ammattimaista keräystoimintaa. Säännöllisessä valvonnassa oli 243 eri kohdetta.

Lupapäätökset ja rekisteröinnit 2021

Säännöllisen valvonnan kohteet

Lupaprosessien Lean-pilotoinnilla aloitettua tehostamista jatkettiin

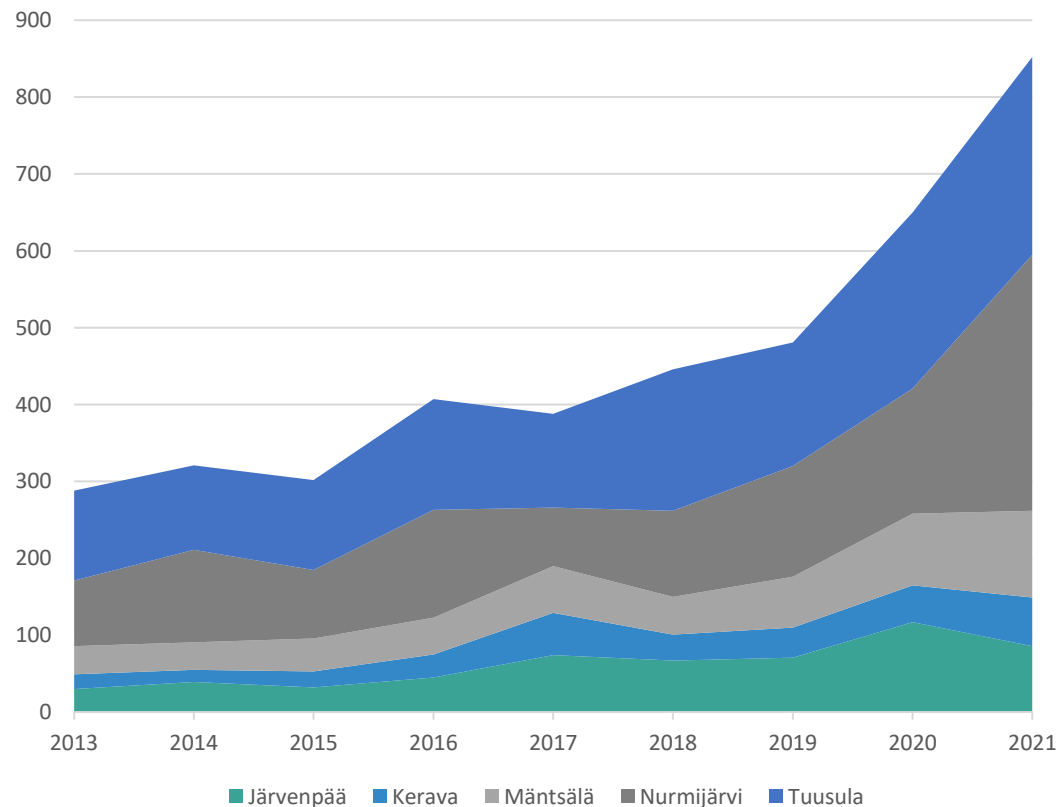
- Lupaprosessien vuonna 2020 Lean-pilotoinnilla aloitettua tehostamista jatkettiin vuonna 2021 käytäntöjä vakiinnuttamalla.
- Lupien käsittelyaikoja on saatu lyhennettyä esikäsittelyllä. Esikäsittelijät tarkistavat saapuneet hakemukset ja pyytävät tarvittavat täydennykset.
- Puutteelliset lupahakemukset ovat edelleen suurin yksittäinen syy käsittelyaikojen venymiseen.
- Tavoitteenamme on nopeuttaa lupapäätösten käsittelyä. Visiomme on, että vuonna 2023 lupien keskimääräinen käsittelyaika olisi 8 kuukautta.
- Lean-toimintatapaa on vuonna 2021 laajennettu myös muihin ympäristövalvonta-asioihin. Kirjallisten vireillepanojen käsittelystä on laadittu suunnitelma, lisäksi on aloitettu valvontatiimin viikoittaiset palaverit.

Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvonta aloitettiin vuonna 2021

- Valvonta kohdennettiin riskiperusteisesti pohjavesi- ja ranta-alueille.
- Näillä alueilla haja-asutusalueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmien tuli täyttää ympäristönsuojelulain vaatimukset 31.10.2019 mennessä.
- Valvontakohteiksi valittiin seuraavat pohjavesialueet:
 - Valkoja (Nurmijärvi)
 - Jäniksenlinna ja Kaikula (Tuusula)
 - Lukko (Mäntsälä)
- Tarkastuksia suoritettiin yhteensä 141 kpl. Kohteista 74 täytti lainsäädännön asettamat vaatimukset. Kiinteistöille, joissa vaatimukset eivät täytyneet, annettiin kehotuksia.
- Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvontaa jatketaan vuonna 2022.

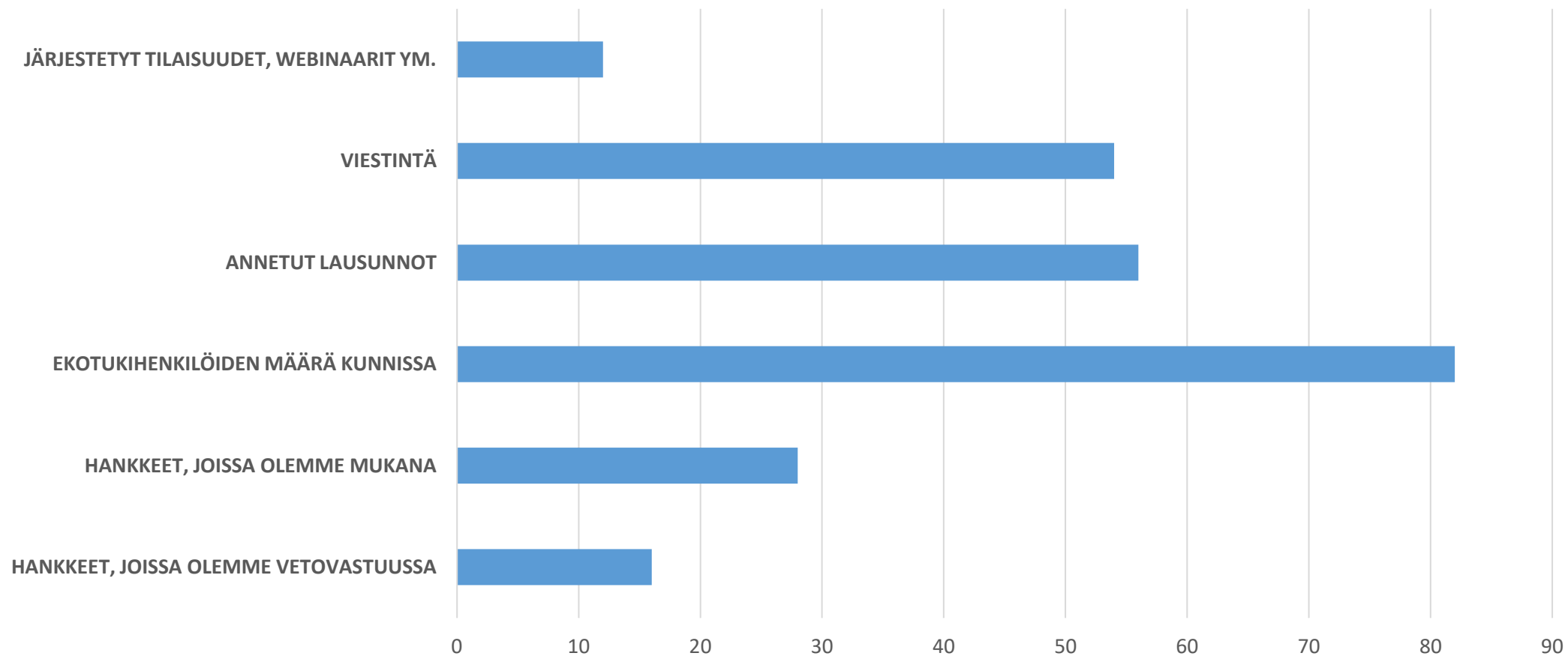
Ympäristövalvonnan toimenpidepyyntöjen käsittely on osa laillisuusvalvontaa

Toimenpidepyynnöt kunnittain vuosina 2013-2021

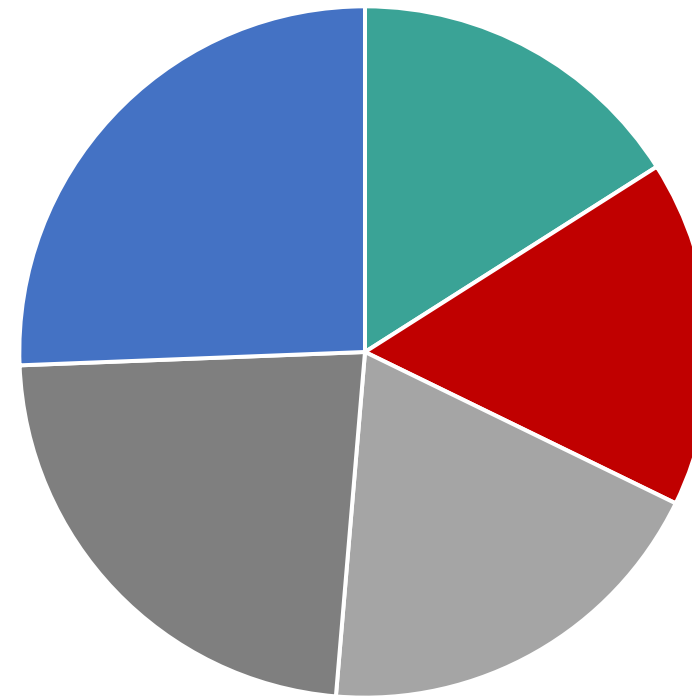
- Toimenpidepyyntöjä, kuten ilmoituksia roskaisuudesta tai ympäristöhaitasta, tulee vuosi vuodelta enemmän. Vuonna 2021 ilmoitusten määrä on jatkanut kasvuaan.
- Koronarajoitusten seurauksena lisääntynyt etätyö ja ulkoilu kodin läheisyydessä voivat osaltaan selittää pyyntöjen määrän kasvua. Lisäksi vuonna 2021 korostuvat yhden toiminnon koetusta hajuhaitasta tehdyt ilmoitukset.
- Seuraavat vuodet osoittavat onko kyse ollut poikkeuksellisesta ajasta vai jääkö toimenpidepyyntöjen määrä tulevaisuudessakin aiempaa korkeammalle tasolle.

Ympäristönsuojelun palveluyksikön toimintaa 2021

Ympäristönsuojelun palveluyksikön palvelutoteuman jakautuminen 2021

- Kuntayhteistyö (60 %)
- Seuranta (5 %)
- Hankkeet (35%)
 - Tuusulanjärven kunnostus
 - Mäntsälän järvien kunnostus
 - Maatalouden vesiensuojeluhanke Kuitu
 - Ilmanlaadun seuranta
 - Uhanalaisten lajien hoito
 - Rakentamisen ohjauksen keinot puunpolton savuhaittojen ehkäisemiseksi
 - Ekotukitoiminta jne.

■ Järvenpää ■ Kerava ■ Mäntsälä ■ Nurmijärvi ■ Tuusula

Järvikunnostuksissa huomio koko valuma-alueelle: tavoitteena ravinnekuormituksen vähentäminen

Tuusulanjärven
uomakunnostukset

Mäyränoja

Hankkijanoja

Piilioja

Peltojen kasvukunnon
parantaminen

Rakennekalkki

Ravinnekuitu

Taajamien hulevesien
käsittely

Järvenpään Loutinoja ja
Räkilänoja

Nurmijärven Lähtelänoja

Uusien
kunnostushankkeiden
aloittaminen

Mäntsälän Kilpijärvi ja Isojärvi

Terveysvalvonnan toimintaa vuonna 2021

- Terveysvalvonnan tulosityksikkö selviytyi perustehtävästään hyvin vuonna 2021 ja tarkastuksia tehtiin suunnitellusti.
- Ennalta suunniteltuja ja suunnitelman ulkopuolisia (toimenpidepyyntöihin liittyviä) tarkastuksia tehtiin yhteensä 1191 kpl , mikä oli lähes saman verran kuin vuonna 2020
- Suunnitelman mukaiset tarkastukset ja toimijoiden rekisteröinti valvontakohteiksi ovat asiakkaalle maksullisia.
- Maksutuloja kertyi yli hieman budjetoidun.

Elintarvikevalvonta vuonna 2021

Elintarvikevalvonnan tarkastuksilla valvotaan mm. alueen ravintoloiden, kauppojen, leipomoiden, elintarvikevarastojen ja elintarviketehtaiden siisteyttä, lämpötiloja, elintarvikkeiden laatua ja muita elintarviketurvallisuuteen liittyviä asioita.

- Alueen kaikista elintarvikehuoneistoista tarkastettiin 49%.
- 40% :ssa tarkastuksista ei ollut mitään huomautettavaa ja 17 %:ssa tarkastuksista havaittiin elintarviketurvallisuutta vaarantavia epäkohtia, jotka johtivat seurantatarkastukseen.
- Hallinnollisia pakkokeinoja (määräys/kielto) käytettiin elintarvikevalvonnassa neljä kertaa

Elintarvikevalvonnan tarkastuksia tehtiin yhteensä 743 kpl

Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula
154 kpl	184 kpl	79 kpl	161 kpl	165 kpl

Elintarvikevalvonnan näytteenottoprojektit 2021

- Näytemäärältään suurempi projekti keskittyi pizzerioiden pizzatäytteiden hygieeniseen laatuun. Projektissa otettiin 76 näytettä 22 pizzariasta. Enemmistö projektin näytteistä oli huonoja (18%/14 kpl) tai välttäviä (41%/31 kpl). Erityisesti kinkku/pizzasuikaleiden laadussa oli huomautettavaa, näitä näytteitä otettiin 22kpl, joista oli huonoja 8kpl ja välttäviä 5kpl. Huonoksi/välttäväksi luokitteluun johti liian suuri kokonaisbakteerimäärä tai liian iso enterobakteerimäärä. Lisäksi yhdessä näytteessä oli *Listeria monocytogenes*. Huonot näytetulokset huomioidaan kohteiden valvonnassa.
- Toinen projekti oli pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteinen. Siinä tutkittiin alueen lihavalmistulaitosten valmistamien lihavalmisteiden nitriittipitoisuuksia. Projektissa tutkittiin yhteensä 45 näytettä (8 tuotetta, joista useita osanäytteitä). Kaikkien tuotteiden nitriittipitoisuus oli alle enimmäiskäyttömäärän. Yhdessä tuotteessa käytetyn nitriitin tuotespesifikaatiossa ilmoitetut puhtausvaatimukset eivät asetuksen mukaiset ja kahdessa tuotteessa huomattiin sivulöydöksenä, että lisäaineiden pakkausmerkinnöissä oli virheitä.

Terveystensuojelulain mukainen valvonta vuonna 2021

Terveystensuojelulain mukaisessa valvonnassa valvotaan mm. päiväkotien, koulujen, palvelutalojen, kuntosalien, uimarantojen ja uimahallien olosuhteita (esim. siisteys, melu, sisäilman laatu). Valvontaan kuuluu myös talousveden ja uimaveden laadun valvonta sekä asumisterveysvalvonta.

- Vettä toimittavien laitosten riskinarviointeja hyväksyttiin kolme, samoin talousveden valvontatutkimusohjelmia hyväksyttiin kolme, lisäksi hyväksyttiin yksi talousvettä toimittavan laitoksen olennainen rakenteellinen muutos
- Hallinnollisia pakkokeinoja jouduttiin käyttämään neljässä kohteessa, joista kolmessa oli sisäilman laatua heikentävä rakennustekninen epäkohta ja yksi kohde sai määräyksen, joka liittyi mm. siihen, ettei tiloja päästy tarkastamaan

Terveystensuojelulain mukaisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 411 kpl

Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula
89 kpl	62 kpl	47 kpl	119 kpl	94 kpl

Uusien toimijoiden rekisteröinnit ja hyväksyntä vuonna 2021

Elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaan kohteiden tulee tehdä ilmoitus viranomaiselle uudesta toiminnasta tai toimijan vaihdoksesta. Ilmoituksen perusteella kohteet merkitään valvontakohteiksi asiakastietojärjestelmään, toimijoille lähetetään asiasta todistus ja toiminnot tarkastetaan.

- Elintarviketuotantolaitosten tulee olla hyväksytyjä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan muuttumista. Hyväksymispäätöksiä tehtiin yksi vuonna 2021.
- Uusi toimijoita elintarvikevalvonnan tai terveydensuojeluvalvonnan piiriin rekisteröitiin 13 % enemmän kuin vuonna 2020.

Toimijoiden rekisteröinnit (ilmoituskäsittely) 2021 kaikki yhteensä 219 kpl

	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula
Elintarvikelaki	40 kpl	39 kpl	20 kpl	32 kpl	33 kpl
Terveydensuojelulaki	11 kpl	11 kpl	2 kpl	16 kpl	15 kpl

Tupakkalain mukainen valvonta vuonna 2021

Tupakkalain mukaisessa valvonnassa valvotaan tupakkalainsäädännön toteutumista tupakan vähittäismyynnissä, lisäksi käsitellään tupakan vähittäismyyntiluvat ja taloyhtiöiden tupakointikiellot (parveketupakointi)

- Taloyhtiöiden tupakointikieltopäätöksiä tehtiin 10 kpl ja tupakan vähittäismyyntilupia myönnettiin 24 kpl, mikä oli huomattavasti enemmän kuin vuonna 2020, jolloin vähittäismyyntilupia myönnettiin 10 kpl

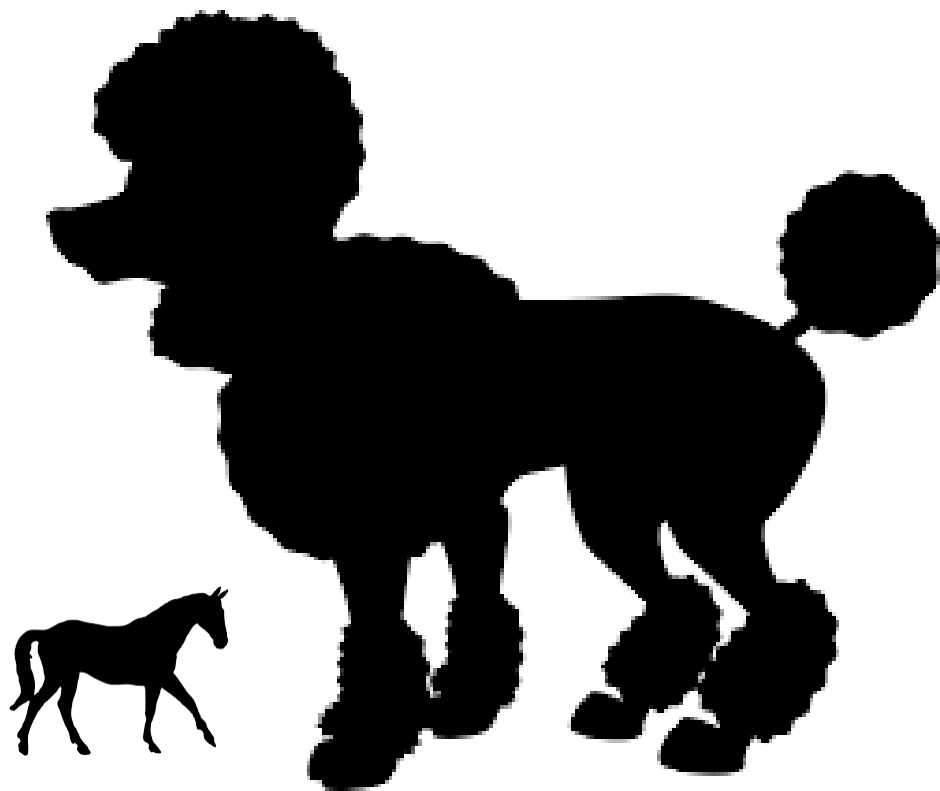
Tupakan vähittäismyynnin tarkastuksia tehtiin yhteensä 37 kpl

Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula
21 kpl	0 kpl	2 kpl	0 kpl	14 kpl

Tartuntatautilain mukainen valvonta vuonna 2021

- Vuonna 2021 koronapandemian vuoksi tartuntatautilakiin tehtiin muutoksia, joiden avulla pyrittiin ehkäisemään koronatartuntoja.
- Terveysturvallisuus- sekä elintarvikevalvontaviranomaisille säädettiin oikeus valvoa muun valvonnan ohessa tartuntatautilain mukaisia hygieniatoimenpiteitä (mm. tilojen puhdistaminen, asiakkaiden käsienpesumahdollisuus, riittävät etäisyydet jne.). Näitä tarkastuksia tehtiin Keski-Uudellamaalla yhteensä 41.
- Tarkastusten määrä Keski-Uudellamaalla oli vähäisempi kuin muualla, koska osa kunnista delegoi koko tartuntatautilain mukaisen valvonnan toimivallan terveysturvallisuusviranomaisille. Tällöin terveysturvallisuuslain mukaisia tarkastuksia pystyi tekemään myös ilman muuta tarkastustarvetta. Keski-Uudellamaalla tämä tartuntatautilain mukainen toimivalta on Keravaa luukuunottamatta Keusotessa, joten Keski-Uudenmaan ympäristökeskus teki tarkastuksia vain muun valvonnan ohessa tai Avin tarkastuspyynnön johdosta.

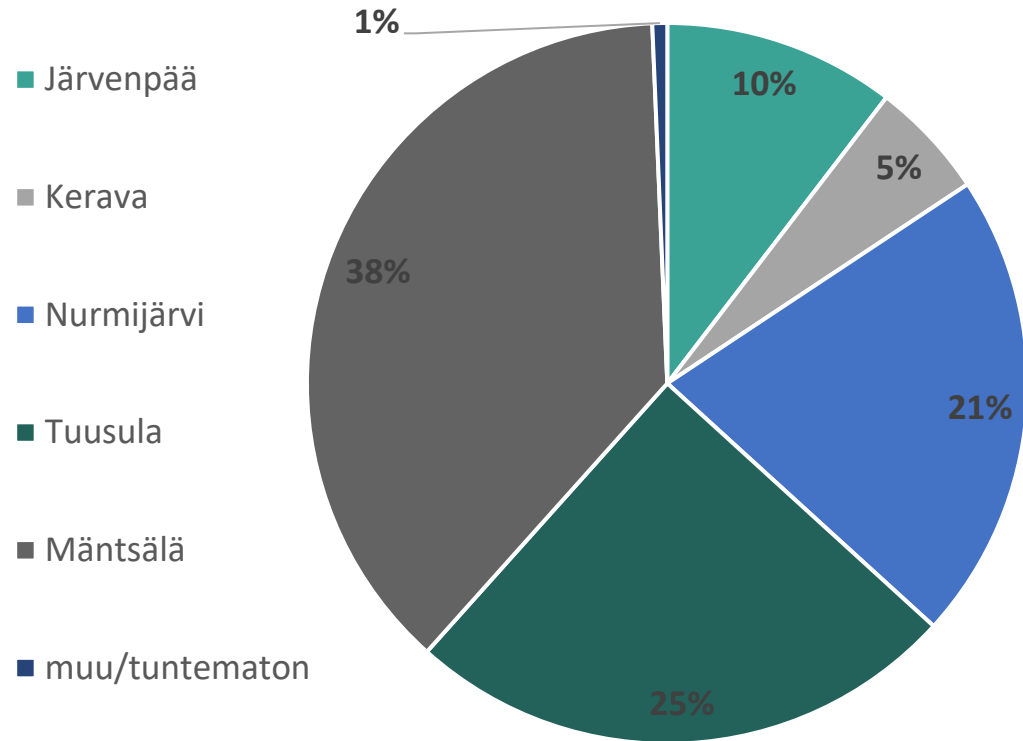
Eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu

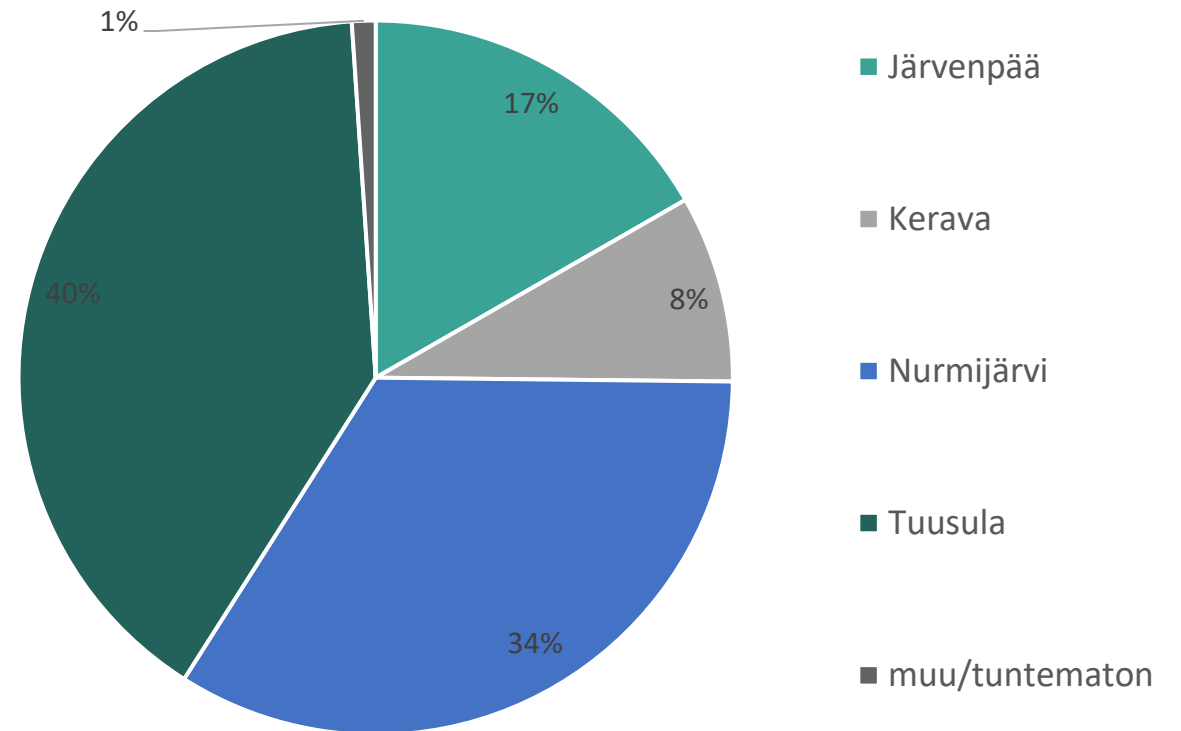
Kuvat: Pixabay

- Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla Hyrylässä, Järvenpäässä ja Nurmijärvellä on vuonna 2021 hoidettu 8 315 potilasta, joista 94 % on ollut pieneläimiä, kuten kissoja, koiria ja muita pienikokoisia lemmikkieläimiä ja 6 % on ollut suurelaimiä, kuten hevosia, nautoja ja lampaita.
- Mäntsälässä Tuotantoeläinsairaalan toimesta on vuonna 2021 hoidettu 5 033 mäntsäläläistä eläinpotilasta, joista 64 % on ollut suurelaimiä ja 36 % pieneläimiä.
- Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tekee pääasiassa valvontaeläinlääkäri, jolle vuonna 2021 tuli 322 ilmoitusta. Näistä 212 johti tarkastukseen tai yhteydenottopyyntöön. Käyntejä tehtiin 124 kohteeseen. Osaan kohteista tehtiin useampi käynti. Ilmoituksia tehtiin eniten lemmikkieläinten hoidon laiminlyönneistä.

Hoidetut eläinpotilaat vuonna 2021

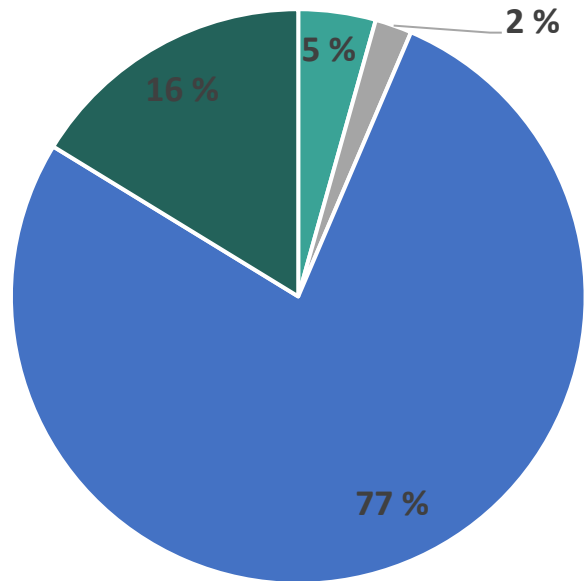
Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain koko ympäristökeskuksen toimialueella

Potilaiden suhteelliset osuudet kotikunnittain ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla sekä tilakäynneillä

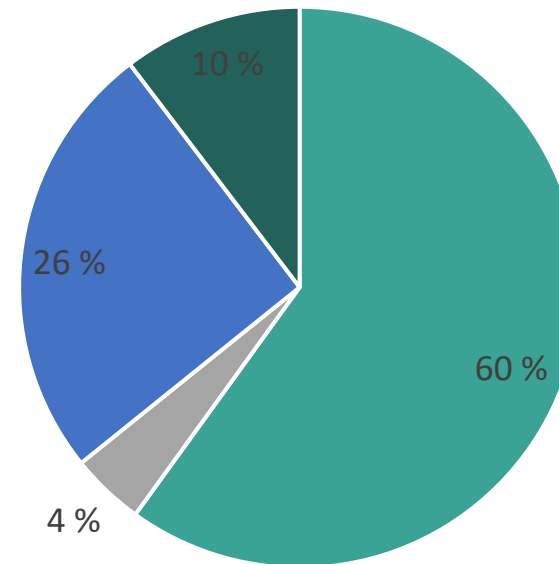
Eläinpotilaiden asiointi vastaanotoilla ja tilakäynneillä virka- ja päivystysaikana

Potilaiden jakautuminen v. 2021 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana ympäristökeskuksen omilla vastaanotoilla ja tilakäynneillä

■ suurelän virka-aikana ■ suurelän päivystyksessä
■ pienelän virka-aikana ■ pienelän päivystyksessä

Mäntsäläläisten potilaiden jakautuminen v. 2021 suur- ja pieneläimiin virka- ja päivystysaikana Tuotantoeläinsairaalassa ja sen tekemillä tilakäynneillä

■ suurelän virka-aikana ■ suurelän päivystyksessä
■ pienelän virka-aikana ■ pienelän päivystyksessä

Löytöeläinpalvelut vuonna 2021

- Löytöeläimet hoidetaan eläinsuojelukeskus ja-hoitola Onnentassussa Riihimäellä.

Sopijakuntien alueelta talteen otettujen löytöeläinten määrät ja hoitovuorokaudet eläinten löytymiskunnan mukaan vuonna 2021.

Sopijakunta	Haltuun otetut (kpl)			Hoitovuorokaudet (kpl)		
	koirat	kissat	muut	koirat	kissat	muut
Järvenpää	3	22	2	8	169	30
Kerava	3	17	3	4	155	33
Mäntsälä	2	32	4	2	218	60
Nurmijärvi	9	21	0	21	206	0
Tuusula	7	18	1	32	141	1
Yhteensä	24	110	10	67	889	124

Hoitolaan toimitettujen löytöeläinten määrät vuosina 2019–2021.

Löytöeläimet	Haltuun otetut eläimet (kpl)		
	2019	2020	2021
Koirat	32	26	24
Kissat	115	62	110
Muut	2	2	10
Yhteensä	149	90	144

Kestävästi kehittyvä ja vetovoimainen Keski-Uusimaa

www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi